

F O A I E

pentru

MINTE, INIMA shi LITERATURA.

No. 22.

Dumineca 28. Maiu.

1840.

Domnului

Marelui Banu M. Ghica, capul De-
partamentului din neuntru, Presiden-
tul Eforiei scholeloru

etc. etc. etc.

ДОМНУА МЕШ,

ШКОЛАЛЕ АТЪЗЪ, МАЙ МЪЛАТ ДЕКЪТ ТОТ-
ДАЪНА АЪ АЖЪНС ОБЖЕТЪЛА ЛЪЗРІИ АМІНТЕ
ОБЩЕЩІ. Фіе-каре дореце але бедеа ан-
флоритоаре ши споринд. Тоци пзринциї
де фамилие ачи аши ацїнтеазъ окїи ши де
ачи ащеаптъ вїиторъла фїилор лор, ши ан-
деобще тот ромънъла ївїитор де бїнеав
Патріей сале де ачи ащеаптъ лъминареа,
Ферїчїреа ши слава єї. Гъвернъла де ачи а-
щеаптъ слъжбашї каре сз ацелелгъ мзн-
тђїтоарелї къметерї ши сз кореспондъ къ
пзрїнтещїлї ангрїжїрї. Бїсерїка де ачи а-
щеаптъ Преоцї лъминацї карї сз ампзр-
тзшаскз къ спор ши дъне дъхъла вванге-
лїї къвїнтеле сале ла народ, ши сз'а по-
взцїаскз ла мзнтїре. Фзрз шкоале сз
нъ ащеапте нїменї нїчї пзрїнци вєнї, нїчї
фїїї вєнї, ши прїн ѝрмаре нїчї Стат

БІНЕ ОРГАНИЗАТ ШІ БІНЕ КЪРМЪІТ ШІ ПЪ-
СТОРИТ.

ТРЕЂІНЦА ШКОЛАЛОР МАЙ ТОТДАЪНА
А ФОСТ СІМЦІТЪ АН ЦАРА НОАСТРЪ, ШІ А-
ЧЕСТ СІМТИМЕНТ КЪ АДІВЪРАТ Н'А ПЪТЪТ
ФІ ДЕКЪТ О ТРАДІЦІЕ МОЩЕНІТЪ ДЕЛА ЧІИ
А'ЗНТЪІЪ СТРЕВЪНІ АІ НОЩІ ЧЕ АЪ ДЕКЪ-
ЛІКАТ АН ДАЧІА, ВІІНД ДІН АНГЪШІ КЪІВЪЛА
АРТЕЛОР, САЪ МАЙ БІНЕ ДІН ДОМНІТОАРЕА
РОМЪ, ЫНДЕ АНВЪЗЪТЪРА ШІ АРТЕЛЕ ГРЕЦІЕЙ
ШІ ІТАЛІЕЙ АЪ АЗСАТ АТЪТЕА МОНЪМЕНТЕ
ТРАІНІЧЕ КА ВІАКЪРІЛЕ. ДОВАДЪ АВЕМ КЪ РО-
МЪНІИ С'АЪ ЦІНЪТ ОДАТЪ ДЕ О ПОТРІВЪ КЪ
ЧЕЛЕЛАЛТЕ НОРОАДЕ, ВРЕМІЛЕ АН КАРЕ С'АЪ
СПРІЖІНІТ АЧЕСТЕ ДОЪ ПРІНЦІПАТЕ ДЕ СІНЪ,
ФЪКЪНД РЕСКОАІЕ, ШІ АНКІІНД ТРАКТАТЕ ПЕ
КАРЕ С'А РЕЗЕМАТ ФІІНЦА НОАСТРЪ ПОЛІТІКЪ,
ШІ КАРЕ НЪ СЕ ПЪТЕА ФАЧЕ ДЕ ВЪРБАЦІ ФЪ-
РЪ КЪНОЩІНЦЕ ШІ НЕПРЕВЪЗЪТОРІ; ДОВАДЪ
АВЕМ РЕМЪЩІЦІЛЕ РІСІНІТЕ ДЕ СТЪІНІ А ДЕ
БІБЛІОТЕЦІЛОР ПЪВАІЧЕ ШІ ПАРТІКЪЛАРЕ, ЧЕ
НЪ С'АР ФІ ПЪТЪТ АЪНА ДЕ ВЪРБАЦІ ЧЕ
НЪ АР ФІ ЦІЪТ СЪ ПРЕЦЪІАСКЪ АСЕМЕНЕА КО-
МОРІ. ТОТДАЪНА АЪ АВЪТ АЧЕСТЕ ДОЪ ПРІН-
ЦІПАТЕ ШКОАЛЕ, АН КАРЕ СЕ ЛЪМІНА НЪ НЪ-
МАЙ ПЪМЪНТЕНІИ ЧІ ШІ СТЪІНІИ, АНКЪТ ШІ

РЪСИЯ АШИ КЪНОАЩЕ ПЕ АДМИНЪТОРИИ СЪИ ДЕ ШКОЛАРИ АИ АШЪЪЪМЪНТЕЛОР МОЛДОВЕНЕ. *)

АНЪЪЪЪЪЪРА АНЪЪЪ АН ВЕЧИ А АВЪТ ТРЕ-
БЪИИЦЪ ДЕ ПАЧЕ ШИ ДЕ ОДИХЪЪ. СОАРТА ЧЕ
А ГОНИТ ПЕ ДАЧИА АНТРЕАГЪ, КЪ ТОАТЪ РЪ-
НА РОМЪНИЛОР ЛА АНЪЪЪЪЪЪРЪ, 'ИА ФЪКЪТ
АНЪЪЪ ДИИ БЕАК АН БЕАК А РЕМЪНЕА МАИ
АНАПОИ, ДЕ КЪТ ЧЕГАЛААТЪ ПАРТЕ А ВЪРОПИИ
КЪ КАРЕ ОДАТЪ ЕИ ЕРА ДЕ О ПОТРИВЪ, ШИ
ЛА БРАЦ, ШИ ЛА АРМЕ, ШИ ЛА КЪНОЩИНЪЕ.
БОВЪ СЪЪ ЗИК, КЪ ЛИПЪИИДЪНЕ МАИ ТОДА'АЪНА
ПАЧЕА ШИ ОДИХЪНА, АМ ПЕРАДЪТ АНЧЕТЪА КЪ АН-
ЧЕТЪА ШИ АШЪЪЪМЪНТЕЛЕ ДЕ АНЪЪЪЪЪЪРА ШИ
КРЕЩЕРЕА ОБЩЕАСКЪ, САЪ ДЕ ШИ ЛЕ АМ АВЪТ,
СЕ АФЛА АНЪЪЪ АН ПАРААИСИЕ. ДЪХЪА А АН-
ЧЕПЪТ А СЕ ТЪМПИ, НАЦИОНААИТАТЕА А СЕ
СТИНЪЕ ШИ РОМЪНЪА А СЕ ДЕУЕНЕРА ШИ А
СЕ ФАЧЕ ГАТА ДНЕААТЪ ШИ ПРАДЪ ЧЕАЪИ АН-
ТЪИЪ ВЕИИТ. РЪВНА АЪИ ЛА АНЪЪЪЪЪЪРЪ
С'А АНТРЕБЪИИЦАТ ДЕ СТЪЗИНИ АН ФЕАЪ-
РИМИ ДЕ КИОЪРИ ДЪНЕ ДЕОСЕБИТЕЛЕ ЕПОХЪЕ. ВИ
АНЪЪЪ ТОДА'АЪНА АЪ ФОСТ ГАТА А КЕАТЪИ
ШИ АЪ КЕАТЪИТ АНЪЕМЪНЪТОАРЕ СЪАМИ ШИ АН
НАРТЕ ШИ ДЕ ОБЩЕ. ДАКЪ РОАДЕЛЕ Н'АЪ
КОР. СЪИНС КЪ РЪВНА ШИ ЖЕРТФЕЛЕ ЛОР, ПРИ-
ЧИНА А ФОСТ САЪ АН НЕСТАТОРНИЧИА ВРЕМИ-
ЛОР, САЪ АН ОАРЕ КАРЕ ПРЕКЪЦЕТЪРИ ИНФЕР-
НАЛЕ, САЪ АН РЪЪА МЕТОД ШИ НЕАЖЪН-
ЦЪИЩЕРЕА ОРИГНОРАНЦА АНЪЪЪЪЪТОРИЛОР ТИМ-
ПИЛОР ТРЕКЪЦЪИ.

АНЪЪЪ ОРИ КЪМ АЪ ФОСТ ШКОАЛЕ ТРЕКЪ-
ТЕ, ДАР АЪ ПЪСТРАТ СКИНТЕЕА ДЪСИ ФОК
АНЪЪАИТ КЪ АНГРИЖИРЕ АН КЪМИНЪА СТЪЪ-
МОШЕЕК ШИ АЪСАТ ДЕ МОЩЕИРЕ ЛА ДЪМАШИ.

*) СЪ СЕ ВАЪЪ КЪВЕАИТЪА ДАЪИ АЛЕКСАН-
ДРЪ ХЪЖДАЪЪ РОСТИТ ЛА ЕКАМЕНЪА ДИЛА
ХОТИИ ШИ ПЪБЛИКАТ АН НО: 10 АЛ КЪ-
РИЕЪАЪИ. АЧЕСТ КЪВЕАИТ АТЪТА АЪТОРИ-
ТАТЕ ШИ АДЕЪЪР АРЕ, АНЪЪТ С'А ПЪТЪТ
ИАРТА ДЕ ЧИНЪРА РЪСЪКЪКЪ.

АЧЕЛЕ ШКОАИ АЪ ПЪЪИТ, КА ВЪЖЪАИЛЕ ПОАИ-
ТИЧЕ СЪ НЪ ПОАТЕ СПЪЛЪЕРА ДИИ ПРЕЪНЪ КЪ
ЧЕНЪША ШИ СКИНТЕЕА ЧЕА ДЪНЕ ДЪМЪ А АЧЕ-
АЪИ ФОК АЪМЪНЕИСК. КЪНА РОМЪНИИ СЕ А-
ФЛА ОАРЕ КЪМ МАИ ЛА АЪЪПОСТ, АНДАТЪ АЛ
АПРИНДЕА СПРЕ АНЪЪАЪИРЕА МОРААЪ А ДЪМА-
ШИЛОР ЛОР, ШИ АЕФЕА С'А ВЕЧИНИЧИТ ПЪНЪ
АН НИЩЕ ЗИЛЕ МАИ БЪНЕ КЪАДЪРА АНЪЪЪЪ-
ТЪРЕИ; АЕФЕА С'А ПЪСТРАТ А НЪ ДЕУЕРА ДЕ
КРИВЕЦЕЛЕ ЧЕ АЪ ТРЕКЪТ ПЪСТЕ ДАЧИА СЕМЪН-
ЦА АНЪЪЕТОАРЕ, ДИИ КАРЕ СЪ ПОАТЪ РЕЪЪРИ
РОАДЕЛЕ ЧЕ СЕ АЩЕАПЪТЪ АН ЗИЛЕЛЕ НОАСТРЕ,
ШИ О АЕФЕА ДЕ СЪМЪНЦЪ АЪ ПЪРТАТ АН
ИНИМИЛЕ ЛОР КАНТИМИРИИ, ФИЛАРЕЦИИ, ИЕНАКИ
БЪКЪРЕЦИИ, ШИЛА: АН СЪЪРШИТ АЧЕА СЪМЪН-
ЦЪ ДИБОАТАТЪ МАИ МЪАТ АН ИНИМА РЪ-
ПОСАТЪАЪИ ДОМЪЪ ГРИГОРИЕ ГИКА, ФРАТИЛЕ
ДОМЪИЕИ ТАЛЕ, ЛА ФЪКЪТ СЪ ПЪЕ ПЕАТРА
ЧЕА ДЪНЪТЪИЪ А ТЕМЕАИЕИ ШКОААЛОР АН
АИМЕА ПАТРИЕИ; ЕИ СЪНТЕМ ДАТОРИ ОРИ ЧЕ
БЪНЪ АН ИНТЕРВААЪА СКЪДЕРИИ НОАСТРЕ ШИ
ВЪДЪБИЕИ РОМЪНИИ ДЕ ПРИНЦИИ СЪИ ПЪМЪН-
ТЕНИ, ПЪНЪ ЛА РЕФОРМА АНЧЕПЪТЪ СЪЕТ
ДОМЪИРЕА РЪПОСАТЪАЪИ ДОМЪЪ,

А ВЕИИТ ВРЕМЕА АН СЪЪРШИТ, КА АЧЕА-
СТЪ СЪМЪНЦЪ ПЪСТРАТЪ ШИ АЪСАТЪ ДЕ МО-
ЩЕИРЕ ДИИ БЕАК АН БЕАК СЪ СЕ ПЪЕ АН
ПЪМЪНЪА СЪЪ ПРИИЧИОС, СЪ СЕ АПРЕ ДЕ
ВЪЖЪАИЛЕ ИЕРНИИ, СЪ СЕ КИЕМЕ ДИИ ЧЕР АЪ-
ПЪРИ ПЛОИЛЕ АЪИ АПРИАИЕ ШИ МАИЪ ШИ СЪ'ШИ
ДЕА РОАДЕЛЕ САЛЕ АНЪЪТИТЕ АН ВРЕМЕА СЕ-
ЧЕРИШЪАЪИ. ДЪДЕ СЪНТ КЪАТИВАТОРИИ? — КАРЕ
ЕСТЕ ГЪЪДИНАРЪА? ЧЕ ФАЧЕ? ЧЕ НЪДЕЖАИ НЕ
ДЪ? — КЪЧЪ ПЪМЪНЪА Е БЪН, ВРЕМЕА Е
ПРИИЧИОАСЪ, АРГАЦИИ СЕ ПЪЪТЕСК. — АЧЕСТЕА
СЪНТ АНТРЕБЪРИЛЕ ДЕ ОБЩЕ; АЧЕАСТЪ ЕСТЕ
ОПИИИА АЪЪНЪ АМПЪЪЪ ШИАТЪ ШИ АНТЕМЕАИАТЪ
АН ТОТ РОМЪНЪА; АЧЕАСТА АНТРЕАБЪ НАЦИА
ПРИИ АНЪЪЪИЪЪТОРИИ СЪИ; АЧЕАСТА ВА СЪ
ЩИЕ ОБЩЕАСКА АДЪНАРЕ.

Фарз сз въз атзта мішкаре вредні-
кз де ладз, тотд'агна м'а арс дорза
споріреї ші лмінзрїї пзмжнтзлзі меѣ де
нащере, каре орї кзт ма'р зрж ел, єѣ нѣ
почїѣ де кзт сз'а ївбек ші сз'а респек-
ктез, кѣм ївбеце зн фїїѣ змїліт пе о мѣ-
мз деснатзратз. Де кѣмам деѣтат ан
лзме, лзі 'іам анкінат тоатз времеа,
тоатз жѣнецеа, тоатз взрвзція, тоатз
стареа, тоатз одїхна, тоатз ферїчіреа меа.
Скрїерїле меле вор фї маргзре ші ан трї-
евнаалза вїторїмеї ші анантеа жздікз-
ції, знде тоці авем а не да респнхсзл: де
нѣ вор фї євне, дар конціїнца меа, кѣ-
цетзл кѣ каре ле ам скріе се ва ведеа ан
тоате. Зн кѣцет ам авѣт: вїнеле Патрі-
еї, лїніцеа ші пачеа єї, анвоїреа мздыла-
реалор ші капзлзі єї, ферїчіреа антр'зн
кѣвжнт а контїмпоранїлор меї ші зн вї-
тор маї євн пентрѣ зрмаші. Ачеста 'мі
а фост сїнгзрзл меѣ кѣцет ші м'ам зї-
тат пе мїне ші пе копїїї меї . . . ші мз
почїѣ мжнзїа кз н'ам фост сїмерїаш, чї
адївзрат фїїѣ ал Патріеї меле, кзрїа ам
сзлжїт ка зн роб. Ачестѣ кѣцет м'а фз-
кѣт ші ан анзл трекѣт а мз адреса прїн
гласзл Взрїерзлзі Ромзнек кзтре Д. Дї-
ректорзл шкоалелор кѣ скрісореа пѣблїка-
тз ан Но. 70.

Аша ан време че се фак асемеенеа ан-
трєвзрї мжнтзїтоаре, мз сїмц ші єѣ да-
тор а нѣ тзчеа ан асемеенеа ферїчіте ші
лзздате ампрєїїзрзрї, ші мз андрептез
кзтре Домнїа Та, ка мїністрѣ че анфз-
цішезї їввернзл ан обцїеаска адзнаре, ка
антжїѣ мздылар ал Вфорїеї шкоалелор, ка
фрате ал Преа аннзлцатзлзі нострѣ Домнѣ,
акзрзїа ржвнз пентрѣ лзмінареа сзпнзшї-
лор сзї єсте кѣноскѣтз, ка фрате ал а-
чїлзі Домнѣ, ал кзрзїа нѣме єсте анскріс

ан фїе че пеатрз а колеїїзлзі дїн Сф.
Сава ардікат де джнсзл ан нїце време,
кжнд анзлцареа знеї шкоале єра де о по-
трївз кѣ лєпздареа де тот ші де тронѣ
ші де вїацз; мз андрептез кзтре Д. Та
ка анєшї ржвнїтор ші протектор ал ан-
взцзтзрїеї пѣблїчеї, ка ла знзл ла акзрз-
їа ржвнз ші сзкзрзїре є датоаре цара 3000
де шкоале ланкастерїане, че с'аѣ антєме-
їат прїн сате; ка ла зн аматор ші апз-
рзтор ал артелор каре, сзрзїне анкз ан
пзмжнтзл нострѣ, афлз оспїталїтеа ан
Мззезл, кзрзїа пѣї чеа д'знтжїѣ темелїе.

Трїї марї кѣвїнте, домнзл меѣ, мз
андєамнз а єшї ананте ші некїемат де
нїменї а мз андрепта кзтре Домнїа Та
ан прїчина шкоалелор. Чєл д'знтзїѣ кз
сжнт ші єѣ ромзнѣ ші ам ачєашї їнїмз
ші ачєлаш глас кѣ тоції дїн прєзнз; ал
доїма кз сжнт татз де фамїліе, н'ам
знде сз'мї крїск копїїї де кжт ан ачєсте
ашззжмїнте, пентрѣ кз ші де аш абеа
мїжлоаче аї креце аїреа, гжндзл меѣ нѣ
єсте ка сзї крїск сзрзїнеце ші єї апої
сз трзїаскз ромжнеце; коїѣ сз фак дїн
єї ромзнї ші трєкѣ сз цїе чєле ромжнєшї,
ші лєцї ші обїчєїзрї. Тїкзлошї аѣ фост
пзрїнції ші тїкзлошї фїїї, карї орєце с'аѣ
крєскѣт пентрѣ алт беак ші пентрѣ алтз
царз ші аѣ трзїт апої ан алт беак ші
ан алтз царзї! Іар чєл д'ал трєїлеа ші
маї марє кѣвжнт єсте, кз ла формареа шкоа-
лелор ромжнєшї, кжнд ампрєїїзрзрїле нѣ
їєрта а се поменї шїчї нѣмеле де шкоалз,
ам фост ші єѣ знзл дїн ачєї нєрочїці чє
аѣ пѣс чєле д'знтжїѣ пєтре ан темелїа
лор, ші опт анї ам сзфферїт цєрзрїле їєр-
нїлор ан мїжлокзл крїбецєлор, ка сз адзн
ші сз анкїєїѣ о грзматїкз, ка сз'мї фор-
мєз о лїмєз, ка сз ботєз терменїї цїїн-

целор, ка сз фак ансфршит 8н к8р де Грзматицк, Аритметикк, Географіе, Алуекрз, Цеометріе, Тригонометріе . . . ши ка сз прегзатек о парте дін анвзцзторії п8взичі че се афлз астззі. Ачестз димекз асфел к8м се скріе астззі де чіі карі о к8носк8, есте а меа; дін кзрциле ачестеа дін каре се анкіе міка літера т8рз а ачест8ї прінціпат, треї пзрци сжнт але меле, скрісе де міне са8 тінзріте к8 авреа меа, к8 авреа копілор меї; ачестз газетз каре с'а цін8т фзрз нічі 8н аж8тор ан време де 8нспрезече анї, ка сз спріжінекс чінстеа компатріоцилор меї кз а8 спріжінїт адекз 8н анчеп8т, че прївеа ла амезнзтзціреа лор моралз, есте а меа. Ан време де доззечї де анї 8ша меа а фост дескісз ла тоці тїнерїі че а8 ав8т тре8вїнцз де сфат8л ме8; времеа меа а фост а лор; тіпографїа меа а фост гата а прїмі остенеала орї кзр8ї тжнзр,

Да орї че с'а ворбіт ан пзмжнт8л ме8 де нащере, є8 н'ам ав8т нічі 8н глас, пентр8 кз ам фост 8н ом фозрте не ансемнат ан сфат8рї патриотиче; кжнд ансз се мішкз антребареа шкоаделор, се мішкз антребареа копілор меї ши аї т8т8лор пзрїнцилор, се мішкз антребареа 8неї прїчїні, ан каре 'мі ам петрек8т тоатз вїацз; се мішкз антребареа ідол88ї ме8, а сїнг8реї меле нздїждї: Док8л ачестеа н8 мї'ла дат нїменї; сїнг8р мї'ла ам креат, сїнг8р де в8нз воїе м'ам асемжрїт ан мїжлок8л фостелор р8їне дін сфжнт8л Сава ка сз с8ффер, фоамеа, фрїг8л ши деспрец8л маї рз8 декжт тоате; есте о маре легзт8рз антре ініма меа ши антре шкоалеле ромжнїшї, ши кжнд є ворба де джнселє, орї кжт вої8 фї де нескотїт, орї кжт вої8 8рж соціетзціле де

ак8м, орї де 8нде вої8 фї трас, вї8 ши мз п8ї8 ла лок8л ме8 ши зїк кз ам ши є8 8н глас; Дар! ам ши є8 8н глас.

Де кжнд те аї н8мїт Домніа та вфоз, ши де кжнд анторкжнд8те дін кзлзторїа дін Австриа аї анчеп8т а л8а к8 дін адїн88л ан черчетаре прїчина шкоалелор, взз кз неанчечат к8 маре стзр8їре ад8нї маї ан тоате серїле ан оспел8л Домніеї тале пе ДД. професорї, ка сз ад8нї пзрерї дєла фїе-каре к8м сз антокмешї шкоалеле ромжнешї пе 8н план маї л8мінат ши маї потрївїт к8 стареа ноастрз. Прїн 8рмарє мз мзїгжї8 а креде, кз ши глас8л ме8 ши пзререа меа вор фї прїїміте де Домніа та, ка сз алкзт8їаскз дін прє8нз к8 а челор лалці конфраці професорї 8н план потрївїт к8 патриотичеле д8мїталє к8цетзрї.

Ка сз'мі да8 пзререа, ка сз'мі сп8ї8 к8цетзрїле меле, н8 почї8 фзрз а арзта ши кзте чеба дін челе че с'а8 8рмат пзнз ак8м ан шкоале, каре а8 фост прїчина а нем8лц8мїреї общешї. Ка сз поатз є ши чеба в8н8, тре88е сз ада8кз чїнева де пїлдз нек8вїїнца челор реле спре а н8маї кздеа антр'знелє. Ачестз ансзрчїнарє че'мі ам л8ат ас8прзмі, с8нт сїг8р кз амї ва маї амм8лці врзжмашї; ансз к8цет8л ме8 есте бїнеле де обще, дорїнца меа есте асеменеа к8 а тот ромжн8л8ї бїне к8цетзтор, ши вїна меа н8 есте алта, де кзт кз гжндїнд8мз ши є8 ка тоці, ачееа че ворбекс алції ан парте, є8 о ворбекс де обще, фзрз а мз аск8нде де нїменї. Прїн 8рмарє врзжмашїї меї ан ачестз прїчїнз н8 вор п8теа фї алції, де кзт ачїа че а8 фост са8 вор п8теа фї врзжмашї аї фєрїчїреї ши анантзрїї ромжнїлор. Ачїа антр'а кзрора мжїні а фост вїитор8л

8НЕІ УЕНЕРАЦІЇ АНТРЕЇ, А 8НЕІ Ж8НІМІ, АКЗРІА ВРЕМЕ ПЕРА8Т8 ДЕ ЗЕЧЕ АНІ КІАМ8 БЛЕГТЕМ8А А8І Д8МНЕ8І8 ШІ АА ОАМЕНІЛОР ПЕСТЕ ОРІ ЧІНЕ ВА КЗРТІ АС8ПРА К8ЦЕТ8А8І, ЧЕ А АНДЕМНАТ А СЕ ФАЧЕ НІЩЕ МЗНТ8І-ТОАРЕ ПРЕФАЧЕРІ АН ШКОАЛЕ.

В8 Н8 ВОІ8 АТІНУЕ ПЕРСОАНА НІМ8А8І, АН АЧЕАСТ8 ЄСПОЗІЦІЕ; ДІН ПРОТІВ8 КЗТ ВОІ8 П8ТЕА ВОІ8 АПЗРА ПЕ ОРІ ЧІНЕ, АА КЗР8ІА Н8МЕ ВОІ8 ФІ СІЛІТ А'А АР8ТА. ВОІ8 КОМБАТЕ АНС8 СІСТЕМА ЧЕА ПЗН8 АК8М А ШКОАЛЕЛОР, АСЕМЕНЕА К8М ВОР АВЕА ДРЕПТ А КОМБАТЕ ШІ 8РМАШІЇ НОЩРІ СІСТЕМА ЧЕ СЕ ВА АНТР8Д8ЧЕ ДЕ АЧІ АНАІНТЕ, ДАКА Д8-ПЕ О ВРЕМЕ ДЕ ЗЕЧЕ АНІ Н8 ВААД8ЧЕ НІЧІ 8Н СПОР. ЧІНЕ ВА ФІ ПРІЕТЕН АА АДЕВЗР8А8І ШІ ВОІТОР ДЕ БІНЕ АА Ж8НІМІ, ВА ФІ ШІАА МЕ8 ВОІТОР ДЕ БІНЕ, ШІ АНС8ШІ ДАКА ВА ФІ АВ8Т ВРЕ 8Н АМЕСТІК АН СІСТЕМА ЧЕА ПЗ-Н8 АК8М А АНВЗЦЗТ8РІ П8БЛІЧЕ.

ЗЕЧЕ АНІ С8НТ ДЕ К8НА Д8ПЕ АЧЕА8ТА СІ-СТЕМ8 СЕ АНВАЦ8 ЦІІНЦЕЛЕ АН ЛІМЕА ПА-ТРІЕЇ, ШІ РОАДЕЛЕ ШКОАЛЕЛОР А8 РЕВОЛТАТ ТОАТ8 ОБЩЕА АС8ПР8І ШІ А8 Ф8К8Т А СЕ МІШКА АТ8ТЕА АНТРЕВЗРІ ВРІДНІЧЕ ДЕ ЛА8-Д8 АН ОБЩЕА8КА АД8НАРЕ. В8 АНС8 Н8 ВОІ8 С8 ІА8 А8КР8РІЛЕ СПРЕ Р88; Є8 ЗІК К8 М8 СІМЦ ДАТОР ЧЕА8І ЧЕ А Ф8К8Т А-ЧЕСТ РЕ8ЛАМЕНТ АА ШКОАЛЕЛОР, ШІ АМІ ПЛАЧЕ А КРЕДЕ К8 СКОП8А С88 А ФОСТ С8 ФАК8 БІНЕ ШІ С8 СЛ8ЖА8СК8 РОМЖНІЛОР. ВІПЕРІІНЦА АНС8 А ДОВЕДІТ К8 А ФОСТ ФОАР-ТЕ ДЕФ8КТ8О8, ФОАРТЕ ПЗГ8БІТОР, Ф8Р8 ВОІЕА, ПОАТЕ, ШІ АНС8ШІ А ЧЕА8І ЧЕ'А А А8КРАТ. Н8'МІ ПЛАЧЕ А КРЕДЕ КА АЦІЇ, К8 АА А8КРАРЕА АЧЕСТ8І РЕ8ЛАМЕНТ А ФОСТ 8Н ФЕА ДЕ ПРЕК8ЦЕТАРЕ АН ПАГ8БА РОМЖНІА8І ШІ А ЛІМЕ8І А8І. ЗІК АНС8, К8 СІСТЕМА ШКОАЛЕЛОР АТ8Т А ФОСТ ДЕ ДЕФ8КТ8ОА88, АН КАТ ДЕ АМ ФІ АВ8Т О СТ8ПЖІІРЕ СТР8-

ІН8, ДАКА АЧЕА8ТА АР ФІ ВР8Т С8 СТІН88 А8Х8А Н8ЦИОНАА ШІ С8 ФАК8 А СЕ АНВ8ЦА ЦІІНЦЕЛЕ АН ЛІМЕ8 СТР8ІН8 ШІ АМПРОТІВА А8МІНІЛОР ШІ ФІЛОСОФІЕЇ ВЕАК8А8І НОСТР8, Н'АР ФІ АФЛАТ ААТ АР8МЕНТ МАЇ ТАРЕ КА С8 ДОВЕДЕА8К8 ГРЕШІТ ШІ АН ПАГ8БА РО-МЖНІЛОР, К8 ЛІМЕА РОМЖНЕА8К8 Н8 ПОАТЕ ФАЧЕ НІЧІ 8Н СПОР, ДЕ КАТ АЧЕА8Т8 СІСТЕ-М8 8РМАТ8 ПЗН8 АК8М АН ШКОАЛЕ К8 КА-РЕ ЗЕЧЕ АНІ С'А8 ПЕРА8Т АН ЗАДАР. 8РМ8 МАЇ П8ТЕРНІК8 ШІ 8НЕАЛТ8 МАЇ АНДЕМНА-ТІК8 Н'АР ФІ П8Т8Т АФЛА 8Н АСЕМЕНЕА ВОІ-ТОР ДЕ Р88, КА С8 ІСВЕА8К8 ВІІТОР8А РОМЖ-НІЛОР ШІ С8 СТІН88 АНТР'ЖНІШІ ОРІ ЧЕ А8Х ДЕ НАЦИОНАЛІТАТЕ ДЕ КАТ АЧЕА8Т8 СІ-СТЕМ8. 8Р ФІ ЗІС 8Н АСЕМЕНЕА ВОІТОР ДЕ Р88: ІАТ8 ДОВАД8, РОМЖНІЛОР, К8 ЛІМЕА ВОАСТР8 Н8 ПОАТЕ ФАЧЕ НІМІК8, ШІ М8АЦІ С'АР ФІ АНД8ПЛЕКАТ А КРЕДЕ К8 АША ЄСТЕ, Ф8Р8 А СЕ Г8СІ ПОАТЕ ЧІНЕВА С8 Р8СП8Н88, К8 ТРЕБ8Е ДІОСЕБІТЕ АЧЕЛЕ А8КР8РІ 8Н8А ДЕ АЛТ8А: ЛІМЕА ШІ ЦІІНЦЕЛЕ, ДІН А8Х8А СІСТЕ-МЕЇ АЧЕЦІА ДЕ ПРОСЕЛІТІСМ8, ДЕ КЛІЕНТІСМ8, ДЕ КІВЕРНІСАА8, А АЧЕЦІЇ СІСТЕМЕ АНТЕМЕІА-ТЕ ПЕ ФОРМЕ ШІ ПЕ ТІТЛ8РІ АН НЕА8КРАРЕ ШІ К8 СІМБРІЇ ДІН АВЕРЕА П8БЛІК8. АКТІВІ-ТАТЕА ЧЕА МАЇ МАРЕ А АЧЕЦІЇ СІСТЕМЕ Н'А ФОСТ АНТР8 АНВЗЦЗТ8Р8 (ФІЕ АН ЧЕ ЛІМ-Е8 ВА ФІ) К8Т АН ПА8А ФОРМЕЛОР, АН СКРІ-ЕРІ, ШІ КОРЕСПОНДІНЦЕ СТЕРПЕ, А КЗРОРА С8-В8РШІРЕ А8 ТРЕБ8ІНЦ8 К8 АДЕВЗРАТ ДЕ ВРЕМЕ, ШІ ВРЕМЕА ДЕ ЗЕЧЕ АНІ Н8 С'А ПЕ-РА8Т АНТР8 АНВЗЦЗТ8РА ЦІІНЦЕЛОР АН ЛІМЕА, ПАТРІЇ ЧІ АН ПА8А ФОРМЕЛОР, АН ІНТРІЦІ, АН 8Р8, АН РІВАЛІТ8ЦІ.

АША ДАР СІСТЕМА Є ДЕ ВІН8, ІАР Н8 ЛІМЕА РОМЖНЕА8К8.

ШКОАЛЕЛЕ ПРЕТ8ТІНДЕНІ СЕ АНТОКМЕСК ПЕНТР8 ДЕ8ВОЛТАРЕА ФАК8АТ8ЦІЛОР АНЦЕЛЕ-Г8ТОАРЕ ШІ МОРАЛЕ АЛЕ ТІНЕРІМІЇ, АДІК8

пінтрѸ формареа дѸхѸлѸї шї а інімії; іар дакз се антoкмекк ан лімба патриї, кѸцетѸа есте андоїт, ка сз се добандеаскз кѸношїнцеа ан маї скѸртз време, шї ка сз се кѸлатїбе шї пѸшаскз ананте лімба націоналз. Нічї ѸнѸа дїн ачесте прїнціпале кѸцете, школаеле пѸнз акѸм се паре кз н'аѸ авѸт ананте; пентрѸ кз анвѸцѸтѸра а фѸкѸт пѸцін спор, шї лімба, шї дїн че а фoст маї наїнте, ан лок сз маї анантезе, а анандіат ан школаеле ноастре; шї дака а фѸкѸт чеба пачѸрі, ачеле пасѸрі нѸ с'аѸ фѸкѸт ан школае.

АнвѸцѸтѸріае тоате о'аѸ Ѹрмат ан лімба ромзнеаскз, шї нѸ поате чїнеба а-фла Ѹн школар ан време де зїче анї сз шїе скріе кѸ о ортографїа оаре-каре хотѸрѸтз шї кївзѸїтз. Прїчина есте кз нѸ афoст о Ѹніме, Ѹн кѸцет; прїчина есте кз фїе-каре професор шї а авѸт саѸ анвѸцѸтѸра саѸ не анвѸцѸтѸра са ан лімба ромзнеаскз. Се поате ка фїе-каре професор ла шїїнца са сз фїе фoарте вѸн, ансз ачєа шїїнцз а анвѸцѸтѸ ан лімбз стрѸїнз, шї ка с'о факз ан лімба ромзнеаскз, сз анцелєце кз требѸе сз кѸноаскз анкаї грзматїка ачєшїї лімбї; ансз ачєаста нѸ с'а черѸт пѸнз акѸм де ла професорї; фїе каре с'а сѸїт пе катедра са шї а боркїт шї а скріе кѸм с'а прїчєпѸт ан жаргонѸа сзѸ, каїтеле професорїлор аѸ требѸїт сз сажжаскз де модеа школарїлор; дар ачєле каїте нѸ нѸмаї кз нѸ се потрївїа ал ѸнѸїа кѸ ал алѸїа, чї шї антре сїне нѸ се анвоїа, кзчї лімба шї ортографїа дїнтр'о пацінз Ѹрма сз фїе ан контрадікціе кѸ лімба шї ортографїа дїн паціна дїн аїнте саѸ ѸрмѸтоаре. Че требѸїа сз факз школарѸл? саѸ сз чїнстєаскз лімба шї неортографїа професорѸлѸї

сзѸ шї сз се анвѸце шї ел а скріе фѸрз рєгѸлз, саѸ де ва фї ешїт маї таре дїн класеле де Грзматїкз, сз рѸзз неїнчєтат де нешїїнца професорїлор ѸрмѸторї аѸпра лімбїї? каре деморалїзаціе есте маї слѸтз шї де кзт неїнвѸцѸтѸра. Сз азсзм ла асєменеа антзмпларе де неїношїнцз а лімбїї шї терменїї технїчї ка ан че фїа де кїп с'ар пѸтеа бoтеза ан лімба ромзнеаскз: Ѹнїї фѸрз а абеа ан сїне ансємнарєа ідеї, алцїї францoзїцї кѸтoтѸл, алцїї сємзнзнд а дефїніцїї, іар нѸ а терменї.

Ѹна іар дїн прїчїнїа неїнаїнтзрїї лімбїї шї а анвѸцѸтѸрїї Грзматїчїї есте іар, кз фїе-каре професор де лімбз нѸ нѸмаї кз а авѸт о деосїкїтз грзматїкз, дар шї професорїї де ачєашї лімбз, кѸм спре єсємплз аї класелор францoзєшїї, фїе-каре антребѸїнца ан класѸа сзѸ о алтз грзматїкз; єѸ зїк кз фїе-каре грзматїкз пѸтеа сз фїе вѸнз; ансз че се фачє єїтѸл копїа, кзнд мїнтеа ашї недєстоїнїкз анкз а анцелєце шї а жѸдїка, шасє лѸнї аѸде пентрѸ Ѹн лѸкрѸ че н'Ѹа анцелєце, о дефїніцїе, шї алте шасє лѸнї алта? Времеа че о петрїче ан школарз нѸ есте пентрѸ джнеѸа де кзт Ѹн ланц че ал анкѸркз, шї класеле нїше трєпте прїн каре дїнтр'о анвѸлмзшлалз трїче антр'алта. Аша трїче прїн тоате класеле де грзматїкз фѸрз а кѸноашє о грзматїкз, прїн тоате класеле де лімбї, фѸрз а анвѸца о лімбз.

Пзшїнд акѸм ла шїїнце, се шїе, кз фѸрз грзматїкз шї пѸцінз лоцїкз фoартє пѸцін спор фачїм антрѸ чїтїрєа шї анвѸцѸтѸра а ої кзрїї шїїнце. Ка сз скоатєм Ѹн анцєлєс дїнтр'Ѹн перїод, требѸе сз фїа дїпрїншї а кѸноашє рєлацїа деосєкїтелор ашї пѸрцї. Аша іатз шї кѸр-

сѡа шїицеаор фѡрѡ спор шї ан лок де а дессѡта шї траѡе пе вїетѡа школар, дїн протївѡ аа обосеще шї аї тѡмпеще дѡхѡа, пентрѡ кѡ фоарте пѡцїн анцелече.

Ала шї атреїа прїчїнѡ а неспорїрей есте пе де о парте, кѡ се пѡн школарїї аа анѡцїтѡра ѡнеї шїице фѡрѡ а фї прегѡтїцїї кѡ кѡношїицелече тревѡїнцїоасе. Авем класе де лецїї, фѡрѡ а пречеда алтеле де Фїлософїе, авем класе де лїмба еленикѡ, фѡрѡ а абеа нїчї ѡнѡа де Мїтолоцїе, шї алте асеменїа; іар пе де алтѡ парте, кѡ ла мѡате анѡцїтѡрїї дѡпе сїстема пѡнѡ акѡм а шкоалелор се вїеде о прекѡрмаре. Се анчїпе о лїмбѡ сѡѡ о шїицѡ, ѡрмеѡѡѡ школарѡа кѡтѡа антрѡнса шї апої фаче о анчетаре де ѡн ан шї дої, ка сѡ ѡрмеѡе ан алте класе, шї апої іар трече ла лїмба шї ла шїица че о а фост лѡсат. Че маї цїне мїнте атѡнчї копїлаѡа? шї орї че анѡаѡѡ де ачї анїнте, есте ка шї кѡна ар анчїпе лѡкрѡ дела мїжлок шї спорѡа есте фоарте пѡцїн-

Цїне есте де вїнѡ ла ачєаста? Домнїї професорїї? нѡ, кѡчї фїе каре вїне ла класѡа сѡѡ ла чєасѡа ѡтѡрѡѡт шї ѡрмеѡѡѡ дѡпе планѡа шї сїстема че сѡнт антокмїте, вїна есте дѡпе кѡм мѡ пѡнѡчєам ан анѡа тревѡт ан скрїсарєа кѡтре д. Дїректорѡа шкоалелор, кѡ нѡ есте ѡнїме, нѡ е мѡсѡрѡ ан шкоалѡ. Пѡе чїнеѡа зече інцїнерїї, сѡ факѡ о ѡартѡ а ѡнѡї копрїнс, гоцї сѡ фїе вѡнї, шї фоарте дессѡвршїцїї ан професїа лор; аѡа фїе кѡрѡїа кѡте о парте а ачєалїї ѡартє, ка сѡ о лѡкрєѡе дѡсєбїї, шї сѡ нѡ ле спѡе че мѡсѡрѡ сѡѡ скарѡ сѡ іа. Фїекарє ба сѡвѡршї партеа са, о ба сѡвѡршї фоарте вїне шї кѡ бреднїчїе, дѡр адѡнѡнѡѡо ла

ѡн лок кѡ чєаїлаалте пѡрцїї, нѡ ба пѡтеа анкїїеѡа ѡарта ачєалїї копрїнс, пентрѡ кѡ фїекарєа аѡт о дѡсєбїїтѡ мѡсѡрѡ, о дѡсєбїїтѡ ѡнїме. Іатѡ дѡр мѡнѡкѡ задарнїкѡ карє се асѡамѡнѡ кѡ мѡнѡка де зече анї а шкоалелор нѡастрє, дїн карє нѡам пѡтѡт аѡеа нїчї шїице нїчї лїмбї, нїчї ансѡшї лїмба цѡрїї. (ба ѡрма)

КѡТЕ ЧЕѡА.

Аннїнте кѡ пѡцїнї анї се аѡла ан Парїс ѡн фєчор, пе кѡт сѡнѡтос шї антрєг, пе атѡта шї сѡрак. ѡл анѡѡ дорєа фоарте а се кѡсѡторї. Че сѡ факѡ? Ашї да сѡат шї прїїмеѡа сѡат. Пе ѡрмѡ ѡтѡрѡѡ а се пѡне пе сїне ла лотерїе. Фѡкѡ кѡтѡа сѡте де лѡѡѡрїї, апої вєстїї прїн ѡѡрналє, ка дамеле, карє ар аѡеа пѡзчєре аѡ лѡа пе дѡнѡѡа де вѡрєат, сѡ кѡмпєре дїн лѡѡѡрїї, кѡ кѡнѡїцїе, ка тревѡкѡнѡѡсє ачєлєа гоате, сѡ се трагѡ дѡпѡ обїчєїѡ ѡнѡа, шї дама а кѡрїа лѡѡ ар єшї, сѡ се кѡнѡне кѡ лотерїатѡа, іар сѡма де банї адѡнатѡ сѡ ле рѡмѡїе кѡпїтал де зєстрє. Ам ѡїтат, дѡкѡ фєчорѡа сѡѡ ансѡрат сѡѡ нѡ; цїѡ ансѡ атѡта, кѡмѡкѡ лѡѡѡрїїлє сѡѡ тревѡт анкѡт нѡѡ аѡѡнє. (Парїѡла арє опт сѡте мїї де лѡкѡїторїї).

— Ан тоате времїлє нѡмаї ѡнєлє дѡѡѡрїї (їндївїдѡѡрїї) сѡнт, карє лѡкрєѡѡѡ пентрѡ шїице, іар нѡ вєакѡа лор. вєакѡа аѡ фост, карє аѡ отрѡвїт пѡ Гократєс; вєакѡа аѡ фост, карє аѡ арє пе ѡѡс; вєакѡрїїлє аѡ рѡмѡс тот ачєлєашї,

— Ачєла карє нѡ поате рїдїка сїнѡѡр о пїатрѡ, сѡ о ласє сѡ закѡ аколѡ ѡн-де зачє.
Goethe's n. W.

Tatal nostru*)

каре'н черіѳрі

Дзкѳециі ан стрзлѳчире,
Сѳантѳциі нѳме фіе'н вѳакѳрі
Претѳтіндені ан сѳинцире

Кіе а Та ампрѳцие
Антре ноі ш'ла Тѳѳ кѳемнт,
Тоци пайеаскѳ воеа Ціе,
Кѳм ан черіѳ ші пре пѳмжнт.

Дзне асѳѳзі андѳратѳ
Доамне! пжне спре нѳтріре;
Іартѳ д'ѳеле пѳкатѳ,
Те рѳгѳм кѳ ѳміліре:

Кѳм ші ноі череск Нѳрінте,
— Нѳмаі фіе міла Та —
Фапте реде, саѳ кѳвінте
Алтор' оамені вом ерта.

Дз пѳтере 'н сазѳічѳне,
Ші пѳзѳене мереѳ.
Дз іспітѳ, 'ншзлѳчѳне;
Фѳ оз фім окѳпаціі де рѳѳ.

Дѳпѳ каре рѳгѳчѳне
Дѳлче Татѳ! Те мѳрім,
Ші сѳлршінда кѳ плекѳчѳне
Амін, Фіе, глѳсѳім.

*) Де присосар фі доарѳ а мѳ дѳевіно вѳци
аннаімтеа ѳнора, каріі с'ар смінті ан
ачеасѳѳ проѳѳ а мѳ; де време че ші ла
аате неамѳрі де мѳлт се афлѳ рѳгѳчѳ-
неа домнѳлѳі ш. а. преѳм ші ла ноі
пѳалтіреа, ан верѳрі; ші че алціі аѳ
кѳтеѳат, аѳ нѳѳ нѳ'ніар фі слѳѳѳ?

ФІІКА БОЛНАВЪ.

(dupa Uhland).

„Че асѳнет мѳ трѳѳѳе
Ан а нѳпціі греа тѳчере?
Маікѳ кѳнѳ! Ен пріѳѳѳе,
Чіні алінѳ а меа дѳрере?“

„Нѳ аѳд, нѳ вѳд пе німе,
Дормі ан паче, dormire, о фіікѳ!
Токм'акѳма ом нѳ віне
Ка сѳ'ціі жоаче пе мѳзікѳ.“

„Нѳ'у мѳзікѳ пѳмжнтеаскѳ
Ініма че мі о ациѳ,
Чі кіемаре анѳереаскѳ:
Ноапте кѳнѳ, мѳзікѳліѳѳ?“

НОАПТЕА

Вѳд пе шес о касѳ мікѳ,
Арѳорі верѳі о анѳмерѳѳѳ,
Дрѳгѳлаша мѳ іѳѳітѳ
Ан одіхнѳ ачі вісеѳѳѳ, —

Іар' череаска Черѳѳіре
Вѳд, де нѳрі се аннегрѳѳѳе, —
Ш' аѳ, сѳѳт джншіі кѳ зімѳіре
Дѳна пайнѳ стрзлѳѳѳѳе!..

Ardelean Aurelie.